

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΟΝΤΙ ΤΟΜΩ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΩΝ

Κωνσταντίνου Γ. Μπόνη, 'Ακαδημαϊκού-Όμοτ. Καθηγητού του Παν/μίου 'Αθηνών, 'Ο Βασιλείος τῆς Καισαρείας καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς Χριστιανικῆς 'Εκκλησίας εἰς τὸν Δ' αἰῶνα, σσ. 7-21, 209-221, 425-435 καὶ 633-644 (συνεχίζεται).

Μετὰ τὴν περιγραφὴν τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῆς 'Εκκλησίας κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα ὁ σ. ἐπεκτείνεται εἰς τὴν μελέτην τῆς 'Εκκλησιαστικῆς δράσεως τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἡ ὅποια ἀρχίζει μετὰ τὴν ἀσκητικὴν του ζωὴν εἰς τὸν μοναχισμόν καὶ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὸν κόσμον καὶ ἀναφέρεται περισσότερον εἰς τὸ ἱερατικὸν καὶ ποιμαντικὸν του ἔργον, καὶ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀρετικῶν δοξασιῶν τῆς ἐποχῆς του.

Χρυσοστόμου Σ. Κωνσταντινίδου, Μητροπολίτου Μύρων, Καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, 'Αξιολογήσεις καὶ προοπτικαὶ τοῦ διαλόγου μεταξὺ τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας καὶ τῶν ἀρχαίων ἀνατολικῶν 'Εκκλησιῶν, σσ. 22-48 καὶ 222-247.

Συστηματικὴ μελέτη καὶ ἔκθεσις τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων διὰ τὸν ὡς ἄνω διάλογον εἰς ἕξι ἐνότητας, ἀξιολογήσεις αὐτῶν καὶ ἀναφορὰ εἰς τὰς ὑπαρχούσας προοπτικὰς καὶ προσδοκίας διὰ τὸν Διάλογον εἰς τὸ ἄμεσον μέλον.

Robert Barringer, 'Ο ὑπὸ τοῦ Ψευδο-Ἀμφιλοχίου Βίος τοῦ Μεγάλου Βασιλείου: 'Εκκλησιαστικὴ Μετάνοια καὶ Βυζαντινὴ Ἀγιολογία, σσ. 49-61.

Μελέτη τῶν διαφόρων στοιχείων τῶν εὑρισκομένων ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ Ψευδο-Ἀμφιλοχίου συγγραφέντι Βίῳ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ ἀντικατοπτρίζοντων τὰς περὶ μετανοίας συνηθείας τῆς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς. 'Ο συγγραφεὺς ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἔμμονος χρῆσις «τύπων» καὶ οἱ περιορισμοὶ οἱ ὅποιοι ἀφ' ἑαυτῶν πηγάζουσι ἀπὸ τὸ διηγηματικὸν ὕφος τῆς Βυζαντινῆς Ἀγιολογίας καθιστοῦν τὴν ἀνίχνευσιν θετικῶν ἱστορικῶν στοιχείων ἐκ τῶν Βίων τῶν ἁγίων λίαν δυσχερῆ.

Δημητρίου Πάλλα, Καθηγητοῦ Πανεπ. 'Αθηνῶν, Τὸ Ἀνατολικὸν Ἰλλυρικόν, σσ. 62-76.

Μία γενικὴ καὶ εἰσαγωγικὴ θεώρησις τοῦ Ἀνατολικοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ τῶν προβλημάτων τῆς Χριστιανικῆς του Ἀρχαιολογίας, μετ' ἐξετάσεως τῶν πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς.

Στυλιανοῦ Γ. Παπαδοπούλου, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου 'Αθηνῶν, Χρονολογικὸς πίνακας τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, σσ. 77-86.

Αἱ σπουδαιότεραι ἱστορικαὶ στιγμαὶ ἐκ τῆς ὁσίας ζωῆς καὶ τῆς ἐκκλησιαστικοκοινωνικῆς δράσεως τοῦ Μεγάλου Βασιλείου (329-379).

Μάρκου Α. Ὀρφανοῦ, *Ἡ ἐκπόρευσις τοῦ ἁγίου Πνεύματος κατὰ τινὰς Ἑλληνικὰς Πατέρας*, σσ. 87-107, 276-299, 436-461 καὶ 739-747.

Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τόμου καὶ τέλος τῆς Μελέτης περὶ τῆς διδασκαλίας Ἑλλήνων τινῶν Πατέρων περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Π. Β. Πάσχου, *Ἀπαντὰ τὰ ὑμνογραφικὰ τοῦ Ματθαίου Βλάσταρη*, σσ. 108-145, 300-332, 462-489 καὶ 748-781 (*συνεχίζεται*).

Κριτικὴ ἔκδοσις πάντων τῶν κατανακτικῶν καὶ ἀντιαιρετικῶν Στιχηρῶν καὶ Μακαρισμῶν τοῦ Ματθαίου Βλάσταρη (ιδ' αὐ.), ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γνωστῶν χειρογράφων, μετὰ μακρᾶς Εἰσαγωγῆς εἰς τὸν βίον, τὰ ἔργα του καὶ τὰ προβλήματα τῆς ὑμνογραφίας του.

Παναγιώτου Μπούμη, *Ἡ Πέτρα τοῦ Ἀποστ. Πέτρου*, σσ. 146-157.

Πρωτότυπος ἐρμηνευτικὴ προσέγγισις τοῦ χωρίου Ματθ. 16, 18, διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν δύο θέσεων, α) Πέτρα ὁ Ἰ. Χριστὸς καὶ β) Πέτρα ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ τοῦ Ἰ. Χριστοῦ.

Βασιλείου Γιαννοπούλου, *Εἰκόν κατὰ τὸν Ἱερὸν Φώτιον*, σσ. 158-185 καὶ 379-405.

Διαπραγματεύσεις συστηματικὴ τοῦ ἐνδιαφέροντος θέματος εἰς δύο μεγάλας ἐνότητες, α) αὐτὴ περὶ τῶν φυσικῶν εἰκόνων ἀντιλήψεις τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου καὶ β) αὐτὴ περὶ τῶν τεχνητῶν εἰκόνων τοιαῦται.

Ἀνδρέου Τηλλυρίδη, *Ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ τοῦ Ἱερεμίου Β', Πατριάρχου Κων/πόλεως*, σσ. 186-190.

Σύντομος μελέτη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκδίδεται τὸ πρῶτον καὶ ἐπιστολὴ τοῦ ἐπιφανοῦς Πατριάρχου Κων/πόλεως Ἱερεμίου Β' περὶ νηστείας καὶ ἑορτῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Νικοδήμου Βαλληνδρᾶ, Μητροπολίτου Πατρῶν, *Ὁ Σταυρὸς τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου*, σσ. 248-259.

Συνοπτικὴ ἔκθεσις τῶν ἱστορικῶν - ἀγιολογικῶν - ἀρχαιολογικῶν στοιχείων, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἱστορικότητα τῆς ἐπὶ σταυροῦ θανατώσεως τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου ὡς καὶ τὴν γνησιότητα τοῦ ἐσχάτως ἀποδοθέντος εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Πατρῶν σταυροῦ.

Γερασίμου-Χρυσοστόμου Σπ. Ζαφείρη, Μητροπολίτου Περιστερίου, *Αἱ παρεκκλίσεις εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ θέσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*, σσ. 260-275.

Ἡ διάλεξις αὐτῆ, ἡ ὁποία περιλαμβάνεται εἰς τὴν σειρὰν τῶν διαλέξεων ἐν τῷ Παν/μίῳ τῆς Βόννης μετ' ἵτιλον «Ἡ Ὁρθόδοξος Θεολογία καὶ ἡ Ἐκκλησία», παρουσιάζει μίαν ἀξιόλογον κριτικὴν, ἐξ ἐπέψεως τῆς Ὁρθοδοξίας, διὰ τὸ ἔργον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπου ὁ σ. ὑποστηρίζει, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ εἶναι εἰς τὸ ΠΣΕ «ἐν διακοσμητικῶν στοιχείων, ἀλλὰ νὰ συμμετέχη εὐσυνειδήτως καὶ ὑπευθύνως».

Ἡλίας Δ. Μουτσούλα, *Πασχάλιοι ὁμιλίαι τοῦ Γρηγορίου Νύσσης*, σσ. 333-347.

Συγκριτικὴ καὶ ἱστορικὴ ἢ πατρολογικὴ μελέτη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξετάζονται φιλολογικὰ

καὶ θεολογικά θέματα τῶν Πασχαλίων ὀμιλιῶν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης (=4 εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα, 1 εἰς τὴν Ἀνάληψιν καὶ 1 εἰς τὴν Πεντηκοστήν).

Γεωργίου Π. Πατρῶνου, *Ἡ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἐσχατολογικῶν ἀντιλήψεων τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας*, σσ. 348-378, 493-514 καὶ 800-832 (συνεχίζεται).

Θεολογικὴ ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν θέωσιν τοῦ ἀνθρώπου συγγραμμάτων τῶν Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, ἐν σχέσει καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἐσχατολογικῶν ἀντιλήψεων τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας πάντοτε.

Βασιλείου Μουστάκη, *Ἡ λειτουργικὴ μας γλῶσσα*, σσ. 490-492.

Καταδεικνύεται ἡ θεανδρική ὕψη τοῦ λεκτικοῦ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ὁμωδίας.

Νικολάου Ἰ. Πρωτοπαπᾶ, Ἀρχιμ., *Κατάλογος ἀνεκδότων ἱστορικῶν ἐγγράφων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κεχροβουνίου Τήνου*, σσ. 515-535.

Σύντομος περιγραφικὸς κατάλογος τῶν εἰς τὰ Γεν. Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους εὑρισκομένων ἱστορικῶν ἐγγράφων τῆς ἐν λόγῳ Ἱ. Μονῆς, ἀναφερομένων εἰς τὰ ἔτη 1834-1854.

Δημητρίου Λ. Δρίτσα, *Μορφολογικὴ θεώρησις τῶν συγγραμμάτων τοῦ Γρηγορίου Νεοκαισαρείας*, σσ. 536-544.

Ἔρευνα τῶν συγγραμμάτων τοῦ Γρηγορίου Νεοκαισαρείας ἐξ ἐπόψεως ρυθμικῆς καὶ ποιητικῆς ἐκφράσεως, μετὰ τινων παραδειγμάτων.

Νικήτα Ἐμμ. Νικητιάδη, *Τὰ ἐν Καρπάθῳ φυόμενα καὶ ἐν ἁγίᾳ Γραφῇ ἀναφερόμενα φυτά*, σσ. 545-577 καὶ 871-917.

Περιγραφή τῶν ἐν Καρπάθῳ φυομένων φυτῶν καὶ παραλλήλως ἐν τῇ ἁγ. Γραφῇ ἀναφερομένων, μετὰ βοτανικῶν, ἀγιογραφικῶν, λαογραφικῶν κ.λπ. παρατηρήσεων.

Διονυσίου Γ. Δακουρᾶ, *Ἡ ἀξίωσις τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς ἀπολύτου θρησκείας κατὰ τὸν μεταγενέστερον Ἰνδουισμόν*, σσ. 578-605.

Θρησκευτολογικὴ μελέτη ἐκθέτουσα κυρίως τὰς ἀπόψεις τοῦ Σαρβαπάλλι Ραντακρίσαν (1888-1967) ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου θέματος, μετὰ πολλῶν ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν ἔργων του.

Θεοδώρου Δ. Μοσχονᾶ, *Ἡ ἐκλογή τοῦ ἁγίου Νεκταρίου ὡς μητροπολίτου Πενταπόλεως*, σσ. 606-607.

Δημοσίευσίς τῆς Πράξεως ἐκλογῆς τοῦ ἁγίου Νεκταρίου (1889) ἐκ τοῦ Μ. Κώδικος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας.

Βασιλείου Σταυρίδου, Καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, *Ὁρθόδοξος θεολογικὴ ἐκπαίδευσις διὰ τὴν ζῶην καὶ μαρτυρίαν τῆς Ἐκκλησίας*, σσ. 608-617.

Ἐκθεσις περὶ τῆς ἐν Βασιλείᾳ (Ἑλβετίας) καὶ ἀπὸ 4-8 Ἰουλίου 1978 διασκέψεως περὶ τῆς θεολογικῆς ἐκπαιδεύσεως, μετὰ βιβλιογραφίας περὶ τῶν Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ Σεμιναρίων.

Ἰωάννου Ν. Καρμίρη, Ἀκαδημαϊκοῦ-Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, *Ἡ παγκοσμιότης τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας*, σσ. 645-691 (συνεχίζεται).

Ἐνταῦθα δημοσιεύεται τὸ ἀ' μέρος τῆς ὡς ἄνω πρωτοτύπου μελέτης, ἐνθα ἐξετάζεται ἡ δογματικὴ διδασκαλία περὶ τῆς παγκοσμιότητος τῆς σωτηρίας. Ἡ σωτηρία αὕτη τοῦ ἀνθρώπου, οὕσα «μυστήριον τῆς οἰκονομίας» τοῦ Θεοῦ περὶ τὸν ἄνθρωπον, ἐξετάζεται βάσει τῶν ἱερῶν τῆς Ἀγίας Γραφῆς κειμένων καὶ τῆς ἀγιοπατερικῆς Παραδόσεως ὡς δυνατικὴ ἀπολύτρωσις ἐξ ἀντικειμένου, ὑπὸ τοῦ θείου Λυτρωτοῦ δι' ὀλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος «ἐφάπαξ» συντελεσθεῖσα παγκοσμίως.

Γερασίμου-Χρυσοστόμου Σπ. Ζαφείρη, Μητροπολίτου Περιστερίου, *Ἡ ρωμαιοκαθολικὴ, διορθόδοξος καὶ διαχριστιανικὴ θεολογικὴ καὶ οἰκουμεινικὴ σημασία τῆς Ἐπισκέψεως τοῦ Πάπα εἰς τὸ Φανάριον* (29/30 Σεπτεμβρ. 1979), σσ. 692-721.

Ἐκτὸς τῆς περιγραφῆς τῆς πορείας καὶ τῆς κριτικῆς τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ, τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔχει ἀξιολόγους κριτικὰς παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ θετικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐπισκέψεως ταύτης. Ἀκολουθοῦν αἱ διάφοροι προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις ἢ καὶ τὰ κηρύγματα τὰ ἐκφωνηθέντα ὑπὸ τῶν δύο ἡγετῶν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Ἡλία Μουτσούλα, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, *Τὰ εὐρήματα ἐν Τουρα τῆς Αἰγύπτου καὶ ἡ σπουδαιότης αὐτῶν*, σσ. 722-733.

Παρουσίασις τῶν ἐν Τουρα τῆς Αἰγύπτου εὐρεθέντων νέων χειρογράφων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐν αὐτοῖς περιχομένων ἔργων τοῦ Ὁριγένους (5) καὶ τοῦ Διδύμου τοῦ Τυφλοῦ (4), ὡς εἶχον λεχθῆ ἐν τῷ ὀγδόῳ Διεθνεί Συνεδρίῳ Πατρολογικῶν Σπουδῶν (Oxford, 3-8 Σεπτεμβρίου 1979).

A. Grillmeier, *Φύσις-Πρόσωπον-Ἰπόστασις*, σσ. 734-738.

Ἐπεξηγηματικαὶ τινες παρατηρήσεις ἐπὶ ἄρθρου τοῦ Μητροπολίτου Μύρων κ. Χρυσοστόμου Σ. Κων/νίδου, ἀφορᾶσαι εἰς δογματικὰς καὶ ἐρμηνευτικὰς ἀποχρώσεις τῶν ἔρων Φύσις-Πρόσωπον-Ἰπόστασις, ἰδίᾳ μετὰ τὴν Σύνοδον τῆς Χαλκηδόνος.

Μιχαήλ Κ. Μακράκη, *Πνεῦμα καὶ ὕλη εἰς τὴν Φιλοσοφίαν τοῦ George Santayana*, σσ. 782-799.

Ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ ἐξετάζονται καὶ κρίνονται αἱ ἀπόψεις τοῦ Santayana περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ, τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀξίας τῆς ὕλης, ἐν συγκρίσει πάντοτε πρὸς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν.

Ἡλία Ματσαγγούρα, *Ἡ ἠθικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἡ Παιδεία: Συμπεράσματα ἀπὸ τὴν ἀνθρωπολογίαν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων Πατέρων καὶ αἱ σχέσεις αὐτῶν (τῶν συμπερασμάτων) πρὸς τὰς συγχρόνους θεωρίας περὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως*, σσ. 833-870 (συνεχίζεται).

Λεπτομερὴς μελέτη, ἡ ὁποία ἐξετάζει τὰς περὶ ἀνθρωπολογίας, ἠθικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐκπαιδεύσεως γνώμας τῶν Ἑλλήνων Πατέρων ὡς αὐταὶ ἐμφανίζονται ἰδίως ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ Ἀγ. Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου.